

Živa istina je, da se v tej dobi za kmetskega otroka začénjajo nazórne vaje. Samo da se tù ne pozná nikakih pedagogov-klasikov, kakor vzornega Disterweg-a, Kehra ali celó Rousseau-a. Tudi se ne postavlja iz teorije v prakso umnih metod, temveč je in mora biti vse „naravi primerno“, to je, vse tako kakor samo hoče.

Tem bolj kot je otrok znaličen in oče njegov zgovoren in razumen možak, toli več se more otrokovi radoznalosti zadoščevati. Metoda je edina posnemovalna metoda. Da ni to morebiti kaj barbarskega, kakor se navadno nazivlje iz nasprotnega tabora vse, kar mu ni po godi, to ve sigurno vsak, ki je količkaj čital kako „Geschichte der Pädagogik“.

Stari Rimljani, oni bojeviti národ, ki se je bil prospel do nadvladalca malone vsemu tedanjemu svetu, rabili so na svojih poveščenih tablah posnemovalno metodo pri početnih vajah v pisanji.

Sevéda kdor zna dobro posnemati, oni tudi nekaj zna. Ali na takov način dojdemo do nazorov, kakoršne imajo v nebeškem carstvu. Ne v nebeškem carstvu z glavnim gradom Jeruzalemom, temveč z glavnim mestom Peking-om.

Ostalo bi na veke vse tako, kakor tistikrat, ko se je, po sv. pismu, prvokrat prikazala mavrica na nebu.

Nekaterim se to dopada, a pustimo jim to veselje; vsaj ne prodró pri nas sè svojimi idijomi. In če kje prodró, njim pač ravno toliko koristi, ko onemu, ki je dal podobo svojega zagrizlega sovražnika zaviti v svojo suktnjo, potlej je s palico udrihal po njem — ne — po svoji suktnji.

Naš otrok dakle, prava kmetska korenina, ki ne vé nič drugzega bolj važnega nego za žlico in skledo ter misli, da je ves svet le to, kar vidi z domačega praga, takov otrok je užé v hlačah. Zdaj se užé postavlja, da je fant. Samo to mu dela skazo, da drži še vedno palec v ustih ter dela pri tem nekaj tacega ko mlado živinče (tele), ko dobiva od svoje dojilije potrebno hrano. Fant hoče biti velik. Večkrat se vzdiguje na prste, osobito tedàj, ko stoji pri kakem zidu, samo, da je navidezno večji.

On ima svoj voz, bič iz robača od starega materinega krila in svoje konje, s kratka; od nog do glave hoče biti to, kar njegov oče. Tudi zakolne užé včasih prav debelo, posnemaje sevéda očeta. No, istina, da se o taki priliki sam sebe prestraši, premda ga ni nikdo čul. Ves boječ deje polglasno: saj nisem rekel Bogu tega, ampak temu le zidu, kolesu, kamenu i. t. d. S časom se pa tudi užé toli spozabi, da ne „jemlje“ svoje besede „nazaj“ (oporeka).

In če je otrok nagajiv, kar je neredek slučaj, ker ljubček, srček zna uporabiti svojo prostost, da je hudobnež, neubogljivec, nagajivec in še več družih taciš beséd, ki se vse začénjajo z — ne — ter končujejo z — ec — ali češče z zloglasnim — ež.

Tedàj ga obično ostrašé s šolo in njenim nekedaj privilegovanim in še sedaj v národa spominu živečim njenim atributom: „šibo“. Ubogo dete dobí pojem (če se mora ona slika v otročjem spominu tako nazivati) o šoli, koja mu je vrhunec vsega hudega.

Kako da je ravnanje s takimi otroki v šoli, to so č. g. kolegi poskusili užé več potov, če ne redno vsako leto. Da je pa njegova jezikovna vzgoja v istini taka, kakoršna je, to je lepa priča, da smo Slovenci zares „filološki“ národ. Na to je ponosen vsak rojak in ž njim tudi

Ivo od Hublja.

Pesmaričica po številkah.

(Odgovor.)

Jako mi je žal za čas, ki ga moram žrtvovati odgovoru na toliki in toliki vže napad na „Pesmaričico po številkah“. Nič tu ne pomaga, predgovor moj se še ne čita, zastoj pišem tudi tukaj: „Kdor čita, razumevaj!“ Le častitim čitateljem povem še jedenkrat, da ima moje delce namen, naučiti

mlade pevce koj peti po številkah brez teoretičnih težav, ne da bi se mučili učenci s petjem le po posluhu, ker so note za-nje še težavne.

Stahlove metode nisem nikjer obsodil, da „ravná proti učni in naravni postavi in da je na napačnem potu, ali z drugimi besedami, da je zavrgljiva“ — to zavijanje, obrekovanje in sumničenje odbijam in vračam g. dopisniku ter prosim častite čitatelje, naj še jedenkrat brez predsodkov čitajo dotično razpravo na str. 16. „Cerkv. Gl.“ Stahl začénja vaje z 2 oddelkama v obsegu kvinte in kvarte ter združi potem oba obsega v našo dur-škalo itd. Zakaj ne začénja koj s celo škalo? Ker je po oni razdelitvi poduk ložji. Zakaj pa jaz začénjam z enim tonom, s čemur se učenec igraje privadi peti ritmično v taktu, potem z 2, 3, 4 in pridem stoprav s 13. številko k obsegu kvinte, t. j. tje, kjer Stahl vže začénja? Ker je tak poduk **še ložji**. Pokazal sem gg. pedagogom Stahlove knjižice, in vsi so enega menenja, da bi se morale take vaje napisati otrokom ne desko in z roko kazati na vsako številko, drugače se zgubi oko pevčevu kakor v letni branilnični knjigi. Zatórej je „Pesmaričica“ moja navlaš enovrstno sestavljena; s tem sem hotel poduk polajšati in pospeševati, ne pa tekmovati sè Stahлом! Enovrstne vaje se pa pojó — kakor zahteva moj navod, ki naj se čita — prvič, da se imenujejo pri petji številke, drugič samoglasniki, v prvi vrsti „a“ in naposled še le besede; torej to ni težavno, kakor si to g. J. predstavlja v „Učit. Tov.“. Na ta način bi morale biti vse stotine pevskih šol po notah tudi zavrgljive, ker ne začénjajo kakor Stahl in po njem g. Jakelj. Načelo „*Divide et impera*“ veljalo je prej tudi poduku čitanja in računenja, zdaj pa se koj čita in vže pri malih številkah vcepujejo se nežnim otrokom adicija, subtrakcija, multiplikacija in divizija. Kaj je boljše? Namen vsacega poduka je, da se pripelje učence k cilju, da spozná duha te ali one stroke, ne gledé na vnanjo obleko; in g. Jakelj ne doseže sè Stahлом nobenega vspeha, ako nima nadarjenih in marljivih otrok; jaz pa združujem vedno poduk po notah s podukom po številkah ter dosežem še v krajšem času gotovega uspeha pri pevcih, ki se hočejo kaj naučiti, pri nepazljivih si pa razdeliva g. J. in jaz dobiček na dva enaka dela. Gledé opazke o samostalnosti in drugih presiljavah odgovarjam: „Le varno s puško!“ Brez prepevanja celih in pol-tonov ter drugih intervalov se dozdam še po nobeni metodi nihče nij naučil peti. Jaz se nisem zagrizil v nobeno šablono, da bi ne pripuščal poleg ene metode še druge, in upam si javno, praktično dokazati, da se priden pevec more naučiti po novi „Pesmaričici“ enako dobro intervale zadevati kakor po stari „Singschule“; — zakaj? ker se nauči peti od vseh škálnih stopinj razne, potrebne intervale navzgor in navzdol. — Oziral sem se pri tem odgovoru samo na nekatere točke; vseh nij mogoče s peresom razlagati, enako brezvspešno razlaga marsikaj še g. Jakelj sam; — dokazati se more mnoga točka samo praktično in ustmeno. Čemu je cela ta razprava „Katera je boljša?“ Vsak, ki reflektuje na to ali ono, si vže izbere; jaz ne silim nobenemu svojega revnega delca, kakor g. Jakelj svoje prestave z nemško „Singschule“ in s „Pevčkom“. Na dokaz, da moje delce ni tako slabo, da ga hoče g. Jakelj z vso silo izpodriniti, naj stojé tukaj o njem vrstice znanega v tej stroki pospeševalca, gosp. dr. M. Trattler-ja iz Merana, 22. dec. 1882: „Die hübschen slovenischen Liedchen müssen wohl Lehrern und Kindern grosse Freude bereiten. Die Auswahl derselben mag Ihnen nicht wenig Arbeit verursacht haben — ist aber auch sehr gelungen.“

Aut. Foerster.

Razpis častne nagrade

za povest, namenjeno slovenski mladini.

Razumniki vseh omikanih národov paznim očesom motrijo razvoj tistega dela književnosti svoje, kateri je v prvi vrsti namenjen mlademu narastaju, ter vestno skrbé za to, da se mladini podajajo v roke po obliki in vsebini dovršene, čistim peresom in plemenitim srcem pisane zabavne in poučne knjige. Tudi v Slovencih se je že večkrat podarjalo, kako potrebujemo mladini svoji primerneга berila in razna učiteljska in pedagogijska društva naša so večkrat ukrepala o tem in obravnavala vprašanje, kako bi se zadelala ta praznina v književnosti slovenski.

To uvidevši je znani rodoljub češki in prijatelj mladine slovenske, blagorodni gosp. Ján Lego v Pragi, po županu ljubljanskem podpisanemu odboru izročil

sedem cesarskih cekinov